

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : Z-81625851-610-244
Konu : Soru Önergesi (7/39682)

13.08.2026
7/39682 Ck101

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 06.02.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1794495 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ile Kars Milletvekili Sayın Av. İnan Akgün ALP tarafından yöneltilen 7/39682 Esas Numaralı yazılı soru önergesine ilişkin cevap aşağıda sunulmuştur.

"24/8/2000 tarih ve 619 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin (KHK) geçici 1 inci maddesi; '1479 sayılı Kanuna göre sigortalılık niteliği taşıdıkları halde, Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar kayıt ve tescilini yaptırmamış olan sigortalıların sigortalılık hak ve mükellefiyetleri Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başlar. Ancak, 1479 sayılı Kanuna göre zorunlu sigortalı olarak tescil edilmiş olmak kaydıyla, 20/4/1982 tarihinden bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar vergi dairelerine kayıtlı olarak kendi nam ve hesabına bağımsız çalıştıklarını belgeleyen sigortalıların, vergiye kayıtlı bulundukları süreler, bu süreye ilişkin primleri, ödeme tarihinde bulundukları gelir basamağı prim tutarı üzerinden ödemek kaydıyla sigortalılık süresi olarak değerlendirilir.' hükmüne amirdir.

Söz konusu Kanun Hükmünde Kararnamenin Anayasa Mahkemesince iptal edilmiş olması nedeniyle yeniden düzenlenen 24/7/2003 tarih ve 4956 sayılı Sayılı Kanun Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunun 47 nci maddesiyle 1479 sayılı Kanuna eklenen geçici 18 inci madde ile yine sigortalılara 20/4/1982-4/10/2000 tarihleri arası borçlanma imkânı verilmiştir. Bu madde de Kanunun yürürlük tarihinden itibaren 6 ay içerisinde yazılı olarak talepte bulunmak bu süreleri vergi mükellefiyeti olarak belgelemek ve belgelenen bu sürelerle ilişkin hesaplanacak prim borçlarının tamamını tebliğ tarihinden itibaren 1 yıl içinde, ödeme tarihinde bulundukları gelir basamağının yürürlükte olan prim tutarı üzerinden ödemek kaydı ile sigortalılık süresi olarak değerlendirilmesi hükümleri yer almıştır. Akabinde, 4956 sayılı Kanunun 47 nci maddesiyle 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununa eklenen Geçici 18 nci maddesinin Anayasaya aykırılığı nedeniyle itiraz başvurusu yapılmış ancak, Anayasa Mahkemesinin 22/3/2012 tarihli ve 2012/44 sayılı Kararıyla itiraz reddedilmiştir. Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 24/4/2013 tarih ve 2013/570 sayılı İlamında; 'davacının geçici 18 inci maddenin 2 nci cümlesinde öngörülen ve 4/10/2000 tarihi öncesi döneme ait vergi kaydı bulunan dönemler için borçlanma imkanı sağlayan hükmünden yararlanmak için maddede belirtilen süre içinde Kuruma müracaatı veya borçlanma iradesini ortaya koyacak şekilde herhangi bir prim ödemesi bulunmadığından, süresinde borçlanma talebinde bulunmayan davacının, geriye dönük olarak vergiye kayıtlı olduğu süreleri borçlanması ve buna dayalı olarak sigortalılığının tespitine yasaca olanak bulunmadığına' karar vermiştir.

Ayrıca, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun geçici 8 inci maddesinin Anayasa'ya aykırılığı nedeniyle itiraz başvurusu yapılmış ancak, Anayasa Mahkemesinin 4/5/2017 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 29/3/2017 tarihli ve 2017/84 sayılı Kararıyla itiraz reddedilmiştir. Bu nedenle, 5510 sayılı Kanunun geçici 8 inci maddesine istinaden bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi hariç diğer alt bentlerine göre sigortalılık niteliği taşıdıkları halde, Kanunun yürürlük tarihine kadar kayıt ve tescilleri yapılmayan kişilerin sigortalılık hak ve yükümlülüklerinin bu Kanunun yürürlük tarihi olan 1/10/2008 tarihinden itibaren başlatılması gerekmektedir.

Sonuç olarak; 619 sayılı KHK, 4956 ve 5510 sayılı Kanunlarla borçlanma yoluyla sigortalılık sürelerinin değerlendirilmesine ilişkin yasal düzenleme yapılarak sigortalılık niteliği taşıdıkları halde kayıt ve tescili yapılmayanların herhangi bir hak kaybına maruz kalmamaları sağlanmıştır."

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Vedat ÇİKHAN
Bakan